

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **D. Š.**, zastoupené Mgr. Beatou Jeżowiczovou, advokátkou se sídlem Český Těšín, Jablunkovská 2014/40a, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 6. 2018, č. j. 18 Ad 11/2018-45,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně pracovala od 1. 5. 2015 do 17. 9. 2017 jako osobní asistentka zdravotně postižených osob ve Velké Británii. Poté, co vypověděla pracovní smlouvu, se vrátila do České republiky, kde 18. 9. 2017 požádala o podporu v nezaměstnanosti. Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě (dále jen „úřad práce“) ji tuto podporu rozhodnutím ze dne 19. 10. 2017, č. j. KAE-1038/2017-TČTT1, nepřiznal. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 11. 1. 2018, č. j. MPSV-2017/230137-421/1, jímž rozhodnutí úřadu práce potvrdil. Nepřiznání podpory v nezaměstnanosti odůvodnily správní orgány tím, že žalobkyně v rozhodném období nezískala zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností, vykonávanými v ČR, dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců. V rozhodném období vykonávala žalobkyně zaměstnání ve Velké Británii,

nezískala v něm tak doby pojištění podle právních předpisů státu (ČR), podle kterých požádala o podporu. Současně se na ni nevztahuje výjimka zakotvená v čl. 65 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení č. 883/2004“), podle něhož si migrující pracovníci mohou požádat o dávku v nezaměstnanosti v členském státě, ve kterém nepracovali, pokud si v tomto státě zachovali (obvyklé) bydliště. Žalobkyně si totiž po dobu výkonu zaměstnání ve Velké Británii (obvyklé) bydliště v ČR nezachovala.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou, v níž namítla, že po celkovém posouzení všech skutečností vztahujících se k prvkům pro určení bydliště, které jsou vyjmenovány v čl. 11 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení č. 987/2009“), je nutno dospět k závěru, že na ni dopadá výjimka zakotvená v čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004. Žalobkyně má za to, že byla migrující pracovnící ve smyslu této výjimky. Po dobu, kdy vykonávala zaměstnání ve Velké Británii, si uchovala bydliště v ČR, neboť ji k ČR vázala řada okolností, zejména rodina a péče o nemocnou neteř.

[3] Shrnuje, že od 29. 7. 2016 do 17. 9. 2017 se mezi ČR a Velkou Británií přepravovala letecky, je tak schopna přesně vymezit, jak dlouho ve které zemi pobývala. Několik týdnů (od 16 do 37 dnů) vždy pobývala ve Velké Británii a několik týdnů (od 7 do 79 dnů) v ČR, přičemž pobyt v ČR byl vždy delší. Ve Velké Británii byla po celou dobu zaměstnána u jedné společnosti, na základě jejichž nabídek si vybírala klienty (osoby po úrazech páteře), o něž po stanovenou dobu pečovala. Po uplynutí dané doby se do ČR vracela, a to se všemi věcmi. Ve Velké Británii neměla žádné stálé místo pobytu. V době, kdy pobývala v ČR, bydlela u svých rodičů, jimž přispívala na náklady spojené s bydlením. Účastnila se schůzí samosprávy daného bytového domu, platila v ČR poplatky za komunální odpad. Současně udržovala úzký vztah se svou sestrou a jejími dcerami, scházela se v ČR se svými vzdálenějšími příbuznými, sousedy a přáteli, aktivně zde trávila volný čas, kupříkladu zde navštěvovala fitness centrum. Rovněž zde navštívila lékaře. Ve Velké Británii neměla místo pro doručování pošty, neplatila tam poplatky za komunální odpad, neměla tam rodinné příslušníky, nenavštěvovala tam lékaře.

[4] Krajský soud žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalobkyni není možné považovat za tzv. *přeshraničního pracovníka*, v důsledku čehož se na ni čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004 nevztahuje. Přeshraničními pracovníky se rozumí jednak tzv. *příhraniční pracovníci*, kteří pracují v jiném členském státě, než ve kterém bydlí, a kteří se alespoň jednou týdně vracejí do členského státu, který je jejich bydlištěm, a dále tzv. *atypičtí přeshraniční pracovníci*, kteří sice nesplňují charakteristiku přeshraničního pracovníka, vracejí se do státu bydliště například jednou měsíčně, nicméně po dobu posledního zaměstnání měli bydliště v jiném členském státě.

[5] Žalobkyně byla ve Velké Británii zaměstnána od 1. 5. 2015 do 17. 9. 2017; v obdobích, kdy nevykonávala sjednané práce, se vracela za svými rodiči do ČR. Ačkoli v průběhu správního řízení tvrdila, že se do ČR vracela pravidelně jednou měsíčně, toto tvrzení předloženými cestovními doklady dostatečně neprokázala. Pracovní poměr ve

pokračování

Velké Británii měla uzavřen na dobu neurčitou, ukončila jej pro jeho finanční nevýhodnost. Krajský soud nerozporoval, že po dobu výkonu práce ve Velké Británii žalobkyně udržovala vazby se svými rodiči a sestrou, které v mezidobích navštěvovala a pobývala u nich, shledal však, že na základě této skutečnosti není možné učinit jednoznačný závěr, že místem jejího *bydliště* ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004 byla ČR. Rovněž to, že žalobkyně v ČR navštívila lékaře, a že zde navštěvovala fitness centrum, není z hlediska naplnění kritérií pojmu „*bydliště*“ rozhodné. Za podstatné naopak krajský soud považoval, že žalobkyně byla daňovou rezidentkou ve Velké Británii.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, kterou následně dále doplnila, a to z důvodů, jež podřadila pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatelka v kasační stížnosti nejprve, shodně jako v žalobě, odkázala na § 39 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) ve spojení s § 41 tohoto zákona, na čl. 61 odst. 1 a 2 a čl. 65 odst. 5 písm. a) a odst. 2 nařízení č. 883/2004, na čl. 1 písm. j) téhož nařízení a na čl. 11 odst. 1 nařízení č. 987/2009. Nad rámec žaloby dále citovala čl. V bod 5. směrnice generálního ředitele úřadu práce č. 3/2015, k aplikaci evropských koordinačních nařízení v oblasti podpory v nezaměstnanosti (dále též jen „směrnice generálního ředitele úřadu práce“), v němž jsou vyjmenovány skutečnosti (kritéria) svědčící pro závěr, že si žadatel o podporu v nezaměstnanosti, který pobýval v zahraničí po dobu kratší tří let, zachoval bydliště v ČR. Poukázala na to, že správní orgány ani krajský soud vyjmenované skutečnosti nevzaly v potaz, a svůj postup patřičně nezdůvodnily, ačkoliv je z provedených důkazů zřejmé, že stěžovatelčina rodina zůstala v ČR, že se stěžovatelka do ČR vracela podstatně častěji než dvakrát ročně, že ve Velké Británii bydlela jen provizorně u svého klienta, zatímco v ČR bydlela u svých rodičů *de facto* v nájmu, a že zaměstnání ve Velké Británii bylo časově omezené (získávala jím zkušenosti z oblasti péče o nemocné osoby pro své budoucí povolání v ČR).

[8] Jak správní orgány, tak krajský soud, podle stěžovatelky postupovaly formalisticky a nepřihlédly ke všem specifikům věci, v důsledku čehož dospěly k nesprávnému závěru o místě jejího bydliště. Krajský soud se omezil pouze na konstatování, že ji není možné považovat za *přeshraničního pracovníka*, jelikož se do ČR nevracela každý týden, ani za *atypického přeshraničního pracovníka*, neboť neprokázala, že by se do ČR vracela jednou měsíčně, a byla daňovým rezidentem ve Velké Británii. Stěžovatelka namítá, že její žaloba nebyla projednána a posouzena řádně, neboť krajský soud nezohlednil veškerý důkazní materiál, kupříkladu nepřihlédl k vyjádření jejího zaměstnavatele a posledního klienta o tom, že ve Velké Británii nebydlela. Současně má za to, že jí nebyl poskytnut prostor se řádně v průběhu řízení vyjádřit. Krajský soud nevzal v úvahu předložené důkazy podporující její argumenty, nezohlednil délku jejího pracovního poměru, jež nepřesáhla 3 roky, a nepřihlédl k tomu, že ve Velké Británii neměla žádné bydliště ani žádnou osobu blízkou.

[9] Podle stěžovatelky po zohlednění všech kritérií a při řádném posouzení všech doložených skutečností, nelze souhlasit se závěrem krajského soudu, že si nezachovala

vazby a bydliště v ČR, a že se na ni v důsledku toho nevztahuje výjimka obsažená v čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004. Má naopak za to, že si v průběhu výkonu zaměstnání ve Velké Británii bydliště v ČR zachovala, v důsledku čehož se na ni daná výjimka vztahuje. Za stěžejní považuje, že ve Velké Británii neměla žádné trvalé místo pobytu, kde by měla uskladněné svoje věci a kam by se mohla vracet. Stěžovatelka shrnula doby svých pobytů v ČR a ve Velké Británii a poukázala na to, že v průběhu svých pobytů v ČR v roce 2017 zde mnohokrát navštívila fitness centrum, účastnila se tu, na rozdíl od pobytu ve Velké Británii, různých aktivit se svými přáteli. Uvedla, že na její vazby s ČR poukazují také potvrzení od jejího klienta a zaměstnavatele, podle nichž práci ve Velké Británii vykonávala v předem sjednaných termínech, avšak žila v ČR; k Velké Británii neměla žádné vazby, ani zde neměla zajištěno žádné přechodné ubytování. Dále poukázala na čestné prohlášení svých rodičů, že u nich žila a podílela se na nákladech spojených s chodem domácnosti. Trvalé bydliště měla stěžovatelka v ČR. Za nejbližší osoby považuje své rodiče, sestru a její dcery. Dále stěžovatelka uvedla, v rámci výkonu svého zaměstnání získala řadu zkušeností a dovedností, které jsou pro ni a zejména její sestru, jejíž dcera trpí tzv. Rettovým syndromem, přínosné. Podotkla, že její pracovní poměr ve Velké Británii byl krátkodobý, trval dva a čtvrt roku; neměla stabilní příjem, nýbrž byla odměňována pouze za skutečně odpracovaný čas. Dále uvedla, že se v ČR zúčastnila domovní schůze a starala se o údržbu domu, v němž žije.

[10] Ve Velké Británii stěžovatelka o dávky nepožádala, jelikož měla jednak za to, že se na ni vztahuje výjimka stanovená čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004, a jednak proto, že ve Velké Británii neměla trvalé ubytování. Nebyla tak schopná dodržet podmínky pro podání žádosti o podporu ve Velké Británii, spočívající v tom, že po podání žádosti musí být žadatel po dobu 4 týdnů k dispozici tamním úřadům, a teprve poté je možné požádat o převod dávek do ČR. Nadto stěžovatelka pracovala ve Velké Británii na různých místech, nespádala proto pod žádné konkrétní pracoviště tamního úřadu práce.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jádrem sporu je místo bydliště stěžovatelky ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004, jelikož od něj se odvíjí její nárok na podporu v nezaměstnanosti. Současně odkázal na své vyjádření k žalobě, kde vysvětlil, proč dospěl k závěru, že stěžovatelka bydliště v ČR neměla.

[12] Pokud jde o směrnice generálního ředitele úřadu práce, ta není pramenem práva, nýbrž interním předpisem správního orgánu, který slouží toliko jako návod pro sjednocení rozhodovací praxe jednotlivých krajských poboček úřadu práce. Z dikce dané směrnice („*mohou naznačovat*“) je patrné, že nestanovuje pevná kritéria, ale pouze vodítka, jak mají být okolnosti jednotlivých případů posuzovány. Hranice 3 let [pobytu v zahraničí – pozn. soudu] je pouze orientační. Primární jsou kritéria stanovená nařízením, která žádnou časovou hranici neobsahují. S ohledem na daná kritéria není neobvyklé, že jakožto přeshraniční pracovník není posuzován uchazeč, který v zahraničí pobýval výrazně kratší dobu než stěžovatelka.

[13] Ke skutkovým okolnostem, které stěžovatelka uvedla v žalobě, žalovaný konstatoval, že podstatné jsou pouze v tom rozsahu, v jakém je stěžovatelka sdělila a doložila správním orgánům. S ohledem na to, že v rámci soudního přezkumu je třeba vycházet ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (§ 75 odst.

pokračování

1 s. ř. s.), jsou pro posouzení zákonnosti rozhodnutí správních orgánů bez významu skutečnosti, které stěžovatelka uvedla nově až v žalobě (přehled přítomnosti na území ČR a na území Velké Británie). Současně je třeba přihlídnout k tomu, že stěžovatelka uvádí, že byla daňovým rezidentem ve Velké Británii. Pokud by skutečně v ČR strávila více času než ve Velké Británii, nebo alespoň 183 dnů v roce, mohla by být daňovým rezidentem v ČR.

[14] Žalovaný nesdílí náhled stěžovatelky, že po zohlednění všech skutečností je nutno dospět k závěru, že místem jejího bydliště byla ČR. Pro posouzení místa bydliště je třeba vycházet z osobní a životní situace stěžovatelky a to s ohledem na skutečnosti, které stěžovatelka uvedla a doložila ve správním řízení. Byla tak hodnocena délka a nepřetržitost jejího pobytu v jednotlivých státech, její osobní a rodinná situace, charakter její výdělečné činnosti, skutečnost, že k rozvázání pracovního poměru došlo z důvodu plánovaných návštěv lékaře a úbytku směn, tj. z důvodu jeho další finanční nevýhodnosti, charakter stěžovatelčina bydlení v jednotlivých státech a stát, ve kterém byla daňovým rezidentem. Pokud jde o nepřetržitost pobytu, stěžovatelka prokázala, že za dobu pobytu ve Velké Británii ČR navštívila pětkrát. V takovém případě nelze hovořit o natolik úzké vazbě, jakou má na stát původu příhraniční pracovník. Žalovaný současně nepřehlédl, že stěžovatelka ve Velké Británii střídavě pobývala již v letech 2012 – 2015. Jelikož v ČR žijí rodinní příslušníci stěžovatelky, a jelikož zde pobývala od narození, je pochopitelné, že k ČR udržovala citové vazby. Z toho, že v ČR navštěvovala rodinu a vykonávala zde některé aktivity, však nelze dovodit, že zde měla bydliště. Ne každý, kdo vyjede za prací za hranice ČR a ČR nadále považuje za svoji domovinu, je přeshraničním pracovníkem.

[15] Dále žalovaný odkázal na rozhodnutí č. U2 Správní komise pro koordinaci systému sociálního zabezpečení ze dne 12. 6. 2009 o rozsahu působnosti čl. 65 odst. 2 nařízení č. 883/2004 o právu na dávky v nezaměstnanosti zcela nezaměstnaných osob, které nejsou příhraničními pracovníky a které měly během svého posledního zaměstnání nebo své samostatné výdělečné činnosti bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě, uveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie C 106, 24. 4. 2010, která se vyjadřuje proti příliš širokému výkladu pojmu *bydliště* a v důsledku toho širokému dosahu výjimku zakotvené v čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 987/2009. Tato výjimka míří na pracovníky, kteří by mohli mít obtíže nalézt zaměstnání v jiném členském státě. Dopadá na ty přeshraniční pracovníky, kteří do jiného členského státu odjedou na předem známou dobu a poté se vracejí do státu bydliště. Stěžovatelka však uzavřela pracovní poměr na dobu neurčitou a ukončila jej až z důvodu jeho finanční nevýhodnosti. Daná výjimka tak na stěžovatelku nedopadá.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu pro nedostatek jeho důvodů. Platí totiž, že nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru a je

nezbytné jej bez dalšího zrušit. Konstantní judikatura tohoto soudu označuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (viz například rozsudky ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), respektive pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (viz například rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44).

[19] Rozsudek krajského soudu uvedenými nedostatky netrpí. Jeho argumentační část je sice stručná, koncentrovaná do jediného odstavce (viz odst. 15), svou délkou i obsahem však koresponduje způsobu, jakým stěžovatelka formulovala žalobu a současně kvalitě odůvodnění rozhodnutí žalovaného. Z napadeného rozsudku je patrné, že se krajský soud se závěry a argumentací žalovaného ztotožňoval, za takové situace by bylo nadbytečné požadovat, aby je pouze jinými slovy přeformuloval a opakoval. Podle rozsudku tohoto soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, v těchto případech postačí, aby krajský soud na přílehlavé pasáži odůvodnění napadeného správního rozhodnutí odkázal s osvojující poznámkou. Tento přístup koresponduje s dispoziční zásadou, ovládající správní soudnictví, jejímž projevem je, že klíčová role při vymezení předmětu a rozsahu soudního přezkumu náleží žalobci. Je to tedy obsah a kvalita žaloby, co do značné míry předurčuje obsah rozsudku a míru podrobnosti, s níž krajský soud přistoupí k jeho odůvodnění. Je odpovědností žalobce, aby rozsah soudního přezkumu vymezil tak, že v žalobě specifikuje skutkové a právní důvody (žalobní body), pro které rozhodnutí žalovaného správního orgánu napadá; úkolem soudů ve správním soudnictví není nahrazovat a dotvářet činnost žalobce při formulaci žalobních námitek. Tímto postupem by ostatně byla popřena rovnost stran v řízení před soudem (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012-42).

[20] Stěžovatelka žalobu formulovala tím způsobem, že v ní uvedla výčet a znění právních norem, jež považuje pro posouzení věci za relevantní, následně uvedla, k jakému závěru dospěly správní orgány (že po dobu výkonu zaměstnání ve Velké Británii neměla bydliště v ČR, a tudíž zde nemohla úspěšně žádat o dávky v nezaměstnanosti), s konstatováním, že s tímto závěrem nesouhlasí a že po zohlednění všech relevantních kritérií je třeba dospět k závěru opačnému. Následně uvedla výčet skutkových okolností a seznam důkazů, které je prokazují. Domáhala se tak fakticky „obecného přezkumu“ rozhodnutí správních orgánů (revize jimi učiněného posouzení skutkových okolností), namísto toho, aby uplatnila *konkrétní* žalobní námitky, jimiž by polemizovala s odůvodněním rozhodnutí správních orgánů, proč na ni výjimka zakotvená v čl. 65 nařízení č. 883/2004 nedopadá. Nejednalo se přitom o „*laickou žalobu*“, neboť žalobkyně byla již v řízení před krajským soudem zastoupena advokátkou, tedy právní profesionálkou. Stejným deficitem, tedy snahou o jakýsi obecný přezkum, je ostatně zatížena i kasační stížnost, kde stěžovatelka požaduje, aby v jejím případě došlo „*nezávisle k přezkoumání veškerých skutečností a doložených důkazních materiálů*“.

[21] Pokud jde o konkrétní námitku, proč má být napadený rozsudek nepřezkoumatelný, stěžovatelce nelze přisvědčit, že by se krajský soud omezil pouze na

pokračování

konstatování, že ji není možné považovat za tzv. *příhraničního pracovníka*, neboť se do ČR nevracela každý týden, ani za tzv. *atypického přeshraničního pracovníka*, neboť neprokázala, že by se do ČR vracela alespoň jednou měsíčně a byla daňovým rezidentem ve Velké Británii. Krajský soud, stručně, avšak s ohledem na formulaci žaloby na straně jedné a podrobné odůvodnění rozhodnutí žalovaného na straně druhé dostatečně, vymezil, že výjimka, jíž se stěžovatelka domáhá, dopadá pouze na dvě skupiny migrujících pracovníků, a že stěžovatelka nespadá ani do jedné z nich. Není ani tzv. *příhraničním pracovníkem*, neboť se do ČR nevracela každý den, případně alespoň jednou týdně, ani tzv. *atypickým přeshraničním pracovníkem*. Krajský soud přitom vymezil okolnosti, které považoval pro závěr o státu bydliště stěžovatelky za rozhodné, tedy ve svém souhrnu převažující nad dalšími tvrzenými okolnostmi, svědčícími o vazbách stěžovatelky na ČR. Jedná se o četnost a (ne)pravidelnost návratů stěžovatelky do ČR, skutečnost, že měla uzavřen pracovní poměr na dobu neurčitou, a že důvodem jeho ukončení a návratu do ČR byla jeho finanční nevýhodnost, a dále skutečnost, že byla daňovou rezidentkou ve Velké Británii.

[22] Nepřiléhavý je rovněž náhled stěžovatelky, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný proto, že krajský soud nezohlednil veškeré důkazy. Krajský soud, s výjimkou tvrzené četnosti návratů do ČR (k čemuž však stěžovatelka tvrzený důvod nepřezkoumatelnosti nesměřuje), nepovažoval skutkový stav věci za sporný, nýbrž dovodil z něj odlišný právní závěr, než o který usiluje stěžovatelka. Věcný nesouhlas stěžovatelky se závěrem krajského soudu za následek nepřezkoumatelnost jeho rozsudku nemá.

[23] Napadený rozsudek není rovněž nepřezkoumatelný proto, že by krajský soud nezohlednil kritéria vyjmenovaná v čl. V bodě 5. směrnice generálního ředitele úřadu práce, jelikož stěžovatelka námitku, jíž by se domáhala zohlednění těchto kritérií, v žalobě vůbec neuplatnila. Při absenci příslušné žalobní námítky krajský soud na dané skutečnosti reagovat nemohl.

[24] S ohledem na uvedené lze uzavřít, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán. Napadený rozsudek je způsobilý věcného přezkumu.

[25] Pokud jde o skutkové a právní posouzení věci, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné nejprve shrnout na věc dopadající úpravu práva EU, včetně relevantní judikatury.

[26] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka vykonávala poslední zaměstnání ve Velké Británii, je třeba při určení příslušného členského státu, v němž měl být její nárok uplatněn, vycházet z nařízení č. 883/2004, které koordinuje vnitrostátní systémy sociálního zabezpečení členských států EU, zejména tím, že stanovuje pravidla pro určení použitelných právních předpisů. Tato pravidla mají na jednu stranu za cíl zabránit tomu, aby osoby migrující po EU nezůstaly v oblasti sociálního zabezpečení bez ochrany, současně však sleduje cíl, aby tyto osoby podléhaly systému sociálního zabezpečení pouze jednoho státu (viz například rozsudek Soudního dvora EU, dále jen „SDEU“, ve věci *I. proti Health Service Executive* ze dne 5. 6. 2014, C-255/13, ECLI:EU:C:2014:1291, odst. 40, rozhodnutí SDEU jsou dostupná z webu <https://curia.europa.eu>, a čl. 11 a body 13 a 15 preambule nařízení č. 883/2004).

[27] Obecná pravidla k určení použitelného právního řádu jsou upravena v čl. 11 nařízení č. 883/2004. Zvláštní pravidla ve vztahu k dávkám v nezaměstnanosti jsou upravena kapitole šesté tohoto nařízení. Pravidlem je, že migrující pracovník má, za splnění příslušných podmínek, nárok na dávky v nezaměstnanosti podle právního řádu toho členského státu, kde byl naposledy zaměstnán nebo samostatně výdělečně činný [čl. 11 odst. 3 písm. a) nařízení č. 883/2004 ve spojení s bodem 17 jeho preambule (viz též rozsudek tohoto soudu ze dne 28. 4. 2016, č. j. 9 Ads 95/2015-39, odst. 17)]. Toto pravidlo se uplatní jak v případě, kdy nezaměstnaná osoba po skončení posledního zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti zůstává v členském státě, v němž naposledy pracovala, tak v zásadě i tehdy, pokud tato osoba po skončení pracovní činnosti odchází do jiného členského státu (čl. 64 a čl. 65 odst. 2 věta třetí nařízení č. 883/2004).

[28] Uvedené pravidlo má své ratio. Z hlediska migrujícího pracovníka je projevem principu rovného zacházení (zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti); tento princip přitom stojí v jádru celého systému koordinace sociálního zabezpečení v EU (v nařízení č. 883/2004 je výslovně zakotven v čl. 4). Kromě uvedeného článku je třeba poukázat na již výše zmíněný bod 17 preambule nařízení č. 883/2004, podle něhož je „[z] hlediska co nejučinnějšího zaručení rovnosti zacházení se všemi osobami pracujícími na území členského státu [...] vhodné určit jako použitelné právní předpisy zpravidla právní předpisy toho členského státu, v němž je dotyčná osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná“. Pokud totiž migrující pracovník po stanovenou dobu z titulu výkonu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti odváděl příspěvky do systému sociálního zabezpečení členského státu, v němž pracoval, má právo, aby mu tento členský stát, splní-li všechny podmínky, vyplácel dávky v nezaměstnanosti za stejných podmínek a ve stejné výši, v jaké je vyplácí státním příslušníkům daného členského státu, pracujícím na jeho území. Uvedené pravidlo má současně význam i z pohledu členských států, neboť nesou břemeno úhrady dávek v nezaměstnanosti ze svých rozpočtů pouze ve vztahu k těm osobám, které do jejich rozpočtu z titulu výkonu zaměstnání či samostatné výdělečné činnosti odváděly stanovené příspěvky.

[29] Čl. 65 odst. 2 věta první, ve spojení s čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004 stanoví z pravidla příslušnosti členského státu, v němž byl migrující pracovní naposledy zaměstnán nebo byl samostatně výdělečně činný, výjimku, která dopadá na ty migrující pracovníky, kteří si po dobu výkonu zaměstnání či samostatné výdělečné činnosti v jednom členském státě zachovali *bydliště* v členském státě jiném, přičemž v tomto členském státě bydlí i nadále anebo se do něj (po skočení pracovní činnosti v členském státě jiném) vracejí. Čl. 65 odst. 2 věta první uvedeného nařízení stanoví, že: „[z]cela nezaměstnaná osoba, která měla během svého posledního zaměstnání, nebo své samostatné výdělečné činnosti bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě a bydlí v něm i nadále nebo se do něj vrací, musí být k dispozici službám zaměstnanosti členského státu, ve které má bydliště.“ Podle čl. 65 odst. 5 písm. a) uvedeného nařízení platí, že: „[n]ezaměstnaná osoba uvedená v první a druhé větě odstavce 2 [čl. 65] pobírá dávky podle právních předpisů členského státu svého bydliště, jako by se na ni tyto předpisy vztahovaly během její poslední činnosti jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné. Tyto dávky poskytuje instituce místa bydliště.“

pokračování

[30] Pokud tedy nezaměstnaná osoba, která měla během své poslední pracovní činnosti vykonávané v jednom členském státě, bydliště v členském státě jiném, a v tomto jiném členském státě *bydlí* i nadále po skončení dané poslední pracovní činnosti [tj. *příhraniční pracovník*, označovaný též jako tzv. *typický přeshraniční (či příhraniční) pracovník*, viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 6 Ads 86/2013-23, odst. 13 a 14], má nárok na dávky v nezaměstnanosti podle právních předpisů členského státu svého bydliště. Totéž pravidlo, tedy nárok na dávky v nezaměstnanosti vůči státu bydliště, platí i pro tu nezaměstnanou osobu, která si po dobu výkonu pracovní činnosti v jednom členském státě zachovala bydliště v členském státě jiném, a nyní, po skončení pracovní činnosti, se do tohoto státu vrací [tyto osoby jsou označovány jako tzv. *atypičtí přeshraniční (či příhraniční) pracovníci*]. V odlišné situaci je nezaměstnaná osoba, která po ukončení pracovní činnosti v jednom členském státě, v němž měla rovněž bydliště, odchází do jiného členského státu (lhostejno, zda členského státu, v němž do té doby jakkoli nepobývala, nebo do státu v němž někdy v minulosti měla bydliště). Na tuto osobu („běžného migrujícího pracovníka“) dopadá obecné pravidlo, tedy má právo na dávky v nezaměstnanosti podle právních předpisů členského státu, v němž vykonávala zaměstnání či samostatnou výdělečnou činnost.

[31] Zatímco stěžovatelka tvrdí, že si po dobu výkonu zaměstnání ve Velké Británii zachovala *bydliště* v ČR, a tudíž má nárok na dávky v nezaměstnanosti podle českého právního řádu, správní orgány dospěly k závěru, že si stěžovatelka *bydliště* v ČR nezachovala, měla bydliště ve Velké Británii, a tudíž nárok na dávky v nezaměstnanosti měla uplatnit podle britského právního řádu.

[32] Klíčovou spornou otázkou tak je, zda si stěžovatelka po dobu výkonu zaměstnání ve Velké Británii zachovala *bydliště* v ČR. Podle čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004 se *bydlištěm* rozumí místo (stát), kde má osoba „*obvyklé bydliště*“. Tento pojem má v unijním právu autonomní, vlastní význam (viz rozsudek SDEU ve věci *Robin Swaddling v. Adjudication Officer* ze dne 25. 2. 1999, C-90/97, odst. 28, a již zmiňovaný rozsudek SDEU C-255/13, I., odst. 43). Na závěr o státu *bydliště* migrujícího pracovníka tak nemá vliv například místo jeho trvalého pobytu ve smyslu vnitrostátního právního řádu, ale ani to, že daný příslušník určitý stát subjektivně vnímá jako svou domovinu a cítí k němu silné vazby (viz též již výše zmiňovaný rozsudek tohoto soudu č. j. 9 Ads 95/2015-39, odst. 26).

[33] Z učiněných odkazů na rozsudky SDEU je patrné, že se daný soud k otázce určení „*obvyklého bydliště*“ již vyjadřoval (kromě již uvedených rozsudků ve věcech C-90/97 a C-255/13, viz zejména rozsudky ve věci *Silvana di Paolo proti Office national de l'emploi* ze dne 17. 2. 1977 C-76/76, a ve věci *Doris Knoch v Bundesanstalt für Arbeit* ze dne 8. 7. 1992, C-102/91). Ačkoliv byla většina uvedených případů rozhodnuta za účinnosti předchozí právní úpravy, tj. nařízení Rady (ES) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, závěry v nich vyslovené ve vztahu k pojmu „*bydliště*“ a k výkladu výjimky o příslušnosti členského státu k uplatnění dávek v nezaměstnanosti, jsou nadále použitelné i za účinnosti nařízení č. 883/2004 (tento závěr potvrzuje i již odkazovaný rozsudek SDEU C-255/13, I., viz jeho odst. 40 an.).

[34] SDEU v první řadě zdůraznil, že důvod pro přesun odpovědnosti za úhradu dávek v nezaměstnanosti z členského státu, v němž jedinec vykonával poslední zaměstnání na členský stát, v němž pobývá, je dán pouze v případě některých kategorií migrujících pracovníků, a to těch, kteří si zachovávají úzké vazby se svými zeměmi původu, respektive zeměmi, v nichž se usadili. Není však již dán důvod pro to, aby na základě příliš širokého výkladu pojmu „bydliště“, byla působnost výjimky zakotvené v čl. 65 nařízení č. 883/2004 vztahena na všechny migrující pracovníky, kteří vykonávali činnost v jednom členském státě, zatímco jejich rodiny zůstaly v členském státě jiném. Ustanovení čl. 65 odst. 2 věty první ve spojení s čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004 je tak třeba vykládat restriktivně, neboť zakotvují výjimku z obecného pravidla o příslušnosti členského státu posledního zaměstnání (viz odst. 12 a 13 rozsudku SDEU C-76/76 a odst. 20 rozsudku SDEU C-102/91).

[35] Má-li pracovník stabilní zaměstnání v určitém členském státě, existuje předpoklad, že má v tomto členském státě rovněž bydliště, a to i v případě, že rodinu zanechal v jiném členském státě. Při posuzování místa bydliště není možné vycházet pouze z rodinné situace pracovníka, ale je třeba zohlednit rovněž důvody, které jej vedly k přestěhování, povahu jeho práce, délku a nepřetržitost jeho pobytu, a jeho záměr vyplývající ze všech okolností (viz odst. 22 a 23 rozsudku SDEU C-105/91 a odst. 45 rozsudku SDEU C-255/13.).

[36] Seznam kritérií, která je při určování místa bydliště třeba vzít v úvahu, vypracovaný judikaturou SDEU, je nyní kodifikován v čl. 11 nařízení č. 987/2009. Nejedná se nicméně o seznam taxativní a nestanovuje ani pořadí přednosti mezi různými kritérii. Při určování místa bydliště je třeba zohlednit všechna kritéria. Nelze tak kupříkladu upřednostnit jako rozhodné kritérium pouze délku pobytu v členském státě (viz opět rozsudek SDEU C-255/13).

[37] Optikou uvedených východisek posuzoval Nejvyšší správní soud kasační námitky uplatněné ve vztahu k vlastnímu skutkovému a právnímu hodnocení věci krajským soudem.

[38] Nejprve je třeba uvést, že kasační námitkou, podle které správní orgány nebraly při svém rozhodování v potaz kritéria vyjmenovaná v čl. V bodu 5 směrnice generálního ředitele úřadu práce, se Nejvyšší správní soud nemůže zabývat, neboť se jedná o námitku nepřijatelnou ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., protože stěžovatelka daný důvod neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač jí v tom nic nebránilo. Pouze na okraj je možné podotknout, že odkazovaná část směrnice nezakotvuje (a s ohledem na svou povahu interního aktu ani nemůže zakotvovat) žádná nová, další kritéria pro určení místa bydliště, nad rámec kritérií, jež byla vymezena výše citovanou judikaturou SDEU a následně kodifikována v čl. 11 nařízení č. 987/2009. Všechna kritéria uvedená v příslušném článku směrnice lze podřadit pod některé z kritérií obsažených v čl. 11 uvedeného nařízení.

[39] Přesvědčení stěžovatelky, že si uchovala k ČR *vazby*, lze jistě bez výhrad přisvědčit, tuto okolnost však krajský soud ani správní orgány nerozporovaly. Ostatně je logické, že stěžovatelka jako svou domovinu a členský stát, k němuž ji pojí nejužší pouto, subjektivně vnímá stát svého narození, který byl nepřetržitě jejím bydlištěm do jejích 25 let věku (viz vyplněný dotazník pro určení státu bydliště), a v němž se nachází její nejbližší příbuzní

pokračování

a přátelé. To však ještě neznamená, že ČR současně byla, po dobu, kdy vykonávala zaměstnání ve Velké Británii, jejím *bydlištěm z pohledu právních předpisů rozhodných pro určení právního řádu, podle něhož měla uplatňovat nárok na dávky v nezaměstnanosti*.

[40] Pro určení státu bydliště je rozhodné posouzení kritérií vymezených judikaturou SDEU a kodifikovaných v čl. 11 nařízení č. 987/2009. Dle tohoto článku představuje bydliště *střed zájmů dotčené osoby, a to na základě celkového posouzení veškerých dostupných a významných informací o skutečnostech, které mohou zahrnovat podle okolností:*

- a) *délku a nepřetržitost přítomnosti na území dotčených členských států;*
- b) *osobní situaci dané osoby, včetně:*
 - i) *povahy a konkrétních znaků všech vykonávaných činností, zejména místa, kde se činnost obvykle vykonává, stability činnosti a doby platnosti každé pracovní smlouvy;*
 - ii) *rodinné situace dané osoby a jejích rodinných vazeb;*
 - iii) *vykonávání jakýchkoli nevýdělečných činností;*
 - iv) *v případě studentů zdroje jejich příjmu;*
 - v) *situace týkající se bydlení dané osoby, zejména nakolik je toto bydlení trvalé;*
 - vi) *členského státu, v němž je daná osoba považována za daňového rezidenta.*

[41] Nejvyšší správní soud, v intencích skutečností namítaných v kasační stížnosti, posoudil uvedená kritéria následovně:

[42] Stěžovatelka ve Velké Británii pobývala dva roky a necelých pět měsíců. Zda, jak často a na jak dlouhé časové úseky se vracela v průběhu prvního více než roku (od 1. 5. 2015 do 29. 7. 2016) trvání svého zaměstnání ve Velké Británii do ČR však nikterak nedoložila, naopak sama již v žalobě uvedla, že v tomto období doby přítomnosti v jednotlivých státech není schopná vymezit, neboť se mezi nimi dopravovala autem. Tuto skutečnost však stěžovatelka nyní veskrze pomíjí a snaží se akcentovat pouze druhý rok trvání svého zaměstnání. Pokud jde o období od 29. 7. 2016 do 17. 9. 2017, stěžovatelka doložila, že se na území Velké Británie (a logicky ani ČR) nezdržovala nepřetržitě. Uvedla, že s ohledem na časové úseky její přítomnosti v ČR se nejednalo o pouhé „víkendové návštěvy“, což by na první pohled mohlo mírně svědčit pro závěr o jejím bydlišti v ČR (ač nelze odhlížet od toho, že za první více než rok výkonu zaměstnání ve Velké Británii, tedy za polovinu jeho trvání, nedoložila zcela žádnou dobu přítomnosti v ČR). Nelze však rovněž opomenout důvody, proč v druhé půli trvání zaměstnání pobývala v ČR po relativně delší období. Ze spisového materiálu totiž nevyplývá, že by se primárně jednalo o rozhodnutí stěžovatelky, vyplývající z toho, že by pobyt v ČR v té době představoval *střed jejích zájmů*, nýbrž primárně šlo o důsledek stavu, kdy ji zaměstnavatel v této době přiděloval méně směn než dříve (viz záznam úřadu práce o jednání s uchazečem o zaměstnání ze dne 9. 10. 2017). Kritérium délky a nepřetržitosti přítomnosti na území dotčených členských států tak, navzdory přesvědčení stěžovatelky, výrazněji nesvědčí ve prospěch bydliště v ČR, naopak spíše vyznívá pro závěr, že místem jejího bydliště byla Velká Británie.

[43] Stěžovatelka ve Velké Británii vykonávala zaměstnání na základě pracovní smlouvy uzavřené na dobu neurčitou, což svědčí ve prospěch bydliště ve Velké Británii. Na tom nic nemění skutečnost, že tento pracovní poměr skončil po 2 letech a necelých pěti měsících.

Nejednalo se totiž o pracovní poměr, který by byl od počátku sjednán jako krátkodobý, dočasný, přičemž po uplynutí předem očekávané doby by se stěžovatelka zamýšlela vrátit do ČR. Kasační soud nezpochybňuje, že stěžovatelka při výkonu zaměstnání (péče o zdravotně postižené osoby) načerpala řadu zkušeností a znalostí, tak je tomu ostatně v případě fakticky každého zaměstnání. Z ničeho však neplyne, že by se jednalo o situaci, kdy by do Velké Británie odjela na časově relativně ohraničený pobyt, jehož cílem by bylo právě jen profesní zdokonalení, vzdělání, a načerpání informací a zkušeností o péči o zdravotně postižené osoby, které by stěžovatelka následně zamýšlela aplikovat v rámci svého zaměstnání po návratu do ČR (ač se to tak snaží v kasační stížnosti prezentovat). Zjištění skutečnosti svědčí závěru, že stěžovatelka zaměstnání ve Velké Británii zamýšlela vykonávat po neurčitou dobu, dokud pro ni bude finančně výhodné. Při jednání před úřadem práce dne 9. 10. 2017 k tomu uvedla, že k rozvázání pracovního poměru došlo „z důvodu úbytku směn a tudíž finanční nevýhodnosti dále pokračovat v práci v Anglii.“ Soud nepřehlédl, že stěžovatelka současně uvedla, že důvodem ukončení byly rovněž plánované návštěvy lékaře, nedoložila však, že by k avizovaným návštěvám lékaře v ČR skutečně následně došlo. Ze spisového materiálu pak ani neplyne, že by stěžovatelka po návratu do ČR nastoupila do zaměstnání, v němž by využívala zkušenosti získané v příslušném oboru, neboť podle pracovní smlouvy ze dne 12. 3. 2018 nastoupila na pozici operátorky. Nejvyšší správní soud rovněž zohlednil fakt, že stěžovatelka měla uzavřenou tzv. *smlouvu na 0 hodin* („zero-hour contract“), tj. typ pracovního kontraktu, na jehož základě práci nevykonávala kontinuálně, nýbrž zaměstnavatel ji jednotlivě přiděloval pracovní úkoly (klienty, o něž pečovala), nebyl jí přitom povinen přidělit žádné takové umístění a současně stěžovatelka nebyla povinna nabízené pracovní úkoly akceptovat (viz čl. 4 pracovní smlouvy). Stěžovatelce tak ani nebyla vyplácena stabilní (například měsíční) mzda. I přes to, se však zaměstnání stěžovatelky jeví jako poměrně stabilní (o čemž svědčí její vyjádření před úřadem práce o důvodech jeho skončení) a poskytující stěžovatelce dostatečný zdroj příjmů, neboť sama uváděla, že jiné pracovní uplatnění (například po dobu svých pobytů v ČR) nehledala. Na relativní stabilitě daného zaměstnání nic nemění ani to, že jej stěžovatelka nevykonávala na jednom místě, nýbrž u různých klientů, v různých částech Velké Británie. Nadto stěžovatelka uvedla, že (přinejmenším po určité době) měla „jednoho stálého klienta“ (viz jednání před úřadem práce konané dne 9. 10. 2017). Zaměstnání stěžovatelky, i přes i jeho dílčí specifika, tak bylo poměrně stabilní, sjednané na dobu neurčitou a představovalo její jediný pravidelný zdroj příjmů, což významněji svědčí pro bydliště ve Velké Británii.

[44] Stěžovatelka dále akcentuje, že všichni její blízcí příbuzní (rodiče, sestra, neteře) a přátelé se nacházejí v ČR. Kritérium rodinné situace se však vztahuje zejména k úzké rodině, tedy rodinným příslušníkům, kterými jsou [při absenci jiné vnitrostátní úpravy ve smyslu ustanovení čl. 1. písm. j) bodu 1. i) nařízení č. 883/2004] *manžel nebo manželka, nezletilé děti a nezaopatřené zletilé děti*. [viz čl. 1 písm. i) bod 2 citovaného nařízení]. Ostatní rodinné vazby jsou pro účely určení státu obvyklého bydliště, rovněž s ohledem na výše uvedené závěry judikatury SDEU, pouze málo významné (viz obdobně odst. 21 rozsudku č. j. 9 Ads 95/2015-39). Skutečnost, že se širší rodina stěžovatelky nacházela v ČR tak svědčí ve prospěch jejího bydliště v ČR jen velmi málo. Opačný výklad, vycházející z toho, že i další (subjektivně blízcí) příbuzní migrujícího pracovníka (rodiče, prarodiče, sourozenci, apod.) by představovali *rodinné příslušníky* představující kritériální hledisko *osobní situace* migrujícího pracovníka ve smyslu čl. 11 odst. 1 písm. b), bodu ii) nařízení

pokračování

č. 987/2009, by fakticky výjimku z obecné příslušnosti právního řádu členského státu posledního zaměstnání rozvolňovalo.

[45] Co se týče kritéria výkonu nevýdělečných činností, jejich existence nebyla v posuzované věci zjištěna; stěžovatelka pouze tvrdila (a částečně doložila), že v ČR navštěvovala fitness centrum, podílela se na péči o dům, v němž se nachází byt jejich rodičů, zúčastnila se zde domovní schůze a setkala se s přáteli. Ani toto kritérium tedy nevyznívá ve prospěch závěru o bydlišti stěžovatelky v ČR v rozhodném období.

[46] Pokud jde dále o kritérium (trvalosti) bydlení v jednotlivých státech, zjištěné okolnosti vyznívají poměrně rovnocenně pro ČR i Velkou Británii, pouze ve velmi omezené míře svědčí pro závěr, že *středem zájmů* stěžovatelky byla ČR. Stěžovatelka neměla vlastní trvalejší bydlení ani v jednom z uvedených států, jelikož ani v jednom z nich například nevlastnila nemovitost, v níž by bydlela, neměla uzavřenu nájemní smlouvu k bytu, apod. Ve Velké Británii při výkonu zaměstnání bydlela v domovech klientů, o něž pečovala, v ČR pobývala v bytě svých rodičů. Za rozhodné nelze považovat, kde měla stěžovatelka „*uskladněné své věci*“, je však pravdou, že její bydlení u rodičů v ČR se ve srovnání s charakterem jejího bydlení ve Velké Británii jeví jako trvalejší. Ani zde však nelze odhlédnout od toho, že tvrzení stěžovatelky o bydlení v ČR se váží až ke druhému roku trvání jejího zaměstnání, neboť po dobu první poloviny jeho trvání nebyla schopna doložit, zda vůbec území ČR navštívila. Je třeba dále uvést, že stěžovatelka svou situaci prezentuje tak, jako by na území Velké Británie nikdy neměla žádnou „adresu“, to však relativizuje skutečnost, že v pracovní smlouvě (viz její čl. druhý) uzavřené dne 1. 5. 2015 neuvedla jako kontaktní adresu, či adresu svého bydliště místo v ČR, nýbrž adresu britskou (k relevanci této skutečnosti viz též již citovaný rozsudek č. j. 6 Ads 86/2013-23, odst. 15). Uvedená skutečnost současně do určité míry zpochybňuje tvrzení stěžovatelky, že ve Velké Británii mezi prací pro jednotlivé klienty, respektive následně stálého klienta, neměla žádnou „bázi“, kam se vracela. Přinejmenším vyvolává otázkou, zda tomu nebylo odlišně v první půli trvání zaměstnání, po kterou stěžovatelka není schopna doložit návštěvy v ČR, a po kterou lze z jejího vyjádření usuzovat, jí bylo přidělováno více směn, tudíž ani nemohla mít tolik prostoru pro případné delší pobyty v ČR. Rovněž ve formuláři „P45“, sloužícím britským daňovým orgánům v případě ukončení zaměstnání, datovaném ke dni 3. 10. 2017, stěžovatelka určitou britskou kontaktní adresu uvedla. Pokud jde o potvrzení zaměstnavatele o místě pobytu, jehož se stěžovatelka dovolává, to pouze konstatuje, že stěžovatelka ve Velké Británii nebyla registrována k trvalému pobytu („*D. did not have a permanent residence in England. Whilst employed [...] was still registered as living in the Czech Republic*“). Skutečnost, že stěžovatelka měla trvalé bydliště v ČR, však není pro účely určení bydliště ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004 jakkoli rozhodná; jde jen o evidenční údaj, který ničeho nevypovídá o faktickém bydlišti osoby. Pokud jde o potvrzení stěžovatelčina klienta, to potvrzuje, že po dobu, kdy o něho pečovala, pobývala v jeho domově, což soud nepovažuje za sporné, a dále vyjadřuje (pouhé) přesvědčení daného klienta, že po dobu, kdy o něho nepečovala, se vracela do ČR („*I believe you then usually went home to the Czech Republic.*“).

[47] Konečně, stěžovatelka dále v dotazníku pro určení státu bydliště uvedla, že po celou dobu trvání zaměstnání ve Velké Británii, tj. po dobu posledních přibližně 2 let a 5 měsíců,

byla tamním daňovým rezidentem. Tato skutečnost jednoznačně vyznívá pro závěr, že místem jejího bydliště byla Velká Británie (viz obdobně rozsudek č. j. 9 Ads 95/2015-39, odst. 21).

[48] Další okolnosti, jež by nebylo možné podřadit pod některé z kritérií vyjmenovaných v čl. 11 nařízení č. 897/2004, a k nimž by bylo třeba dále přihlédnout, stěžovatelka v kasační stížnosti neuvedla.

[49] Po celkovém posouzení všech kritérií, s ohledem na závěry judikatury SDEU o nutnosti restriktivního výkladu pojmu bydliště pro účely aplikace výjimky ze zásady příslušnosti právního řádu státu posledního zaměstnání, se tak Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěrem krajského soudu a správních orgánů, že si stěžovatelka po dobu výkonu zaměstnání ve Velké Británii ve smyslu nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 nezachovala bydliště v ČR. Soud přitom přihlížel k celé době, po kterou stěžovatelka vykonávala zaměstnání ve Velké Británii, nikoli pouze k její druhé polovině, k níž se stěžovatelka primárně snažila upírat pozornost, jelikož pouze ve vztahu k ní disponovala doklady (zejména o délce svých pobytů).

[50] Zbývá dodat, že argumentace stěžovatelky, proč o dávky nemohla požádat ve Velké Británii, představuje nepřipustnou námitku (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), jíž se kasační soud nemůže zabývat, neboť tyto argumenty stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla. K tomu, že stěžovatelka mohla za určitých podmínek, uplatnit nárok na dávky podpory v nezaměstnanosti ve Velké Británii, se vyjádřil žalovaný (viz s. 8 jeho rozhodnutí), stěžovatelka však s jeho odůvodněním v žalobě nijak nepolemizovala. Na odůvodnění žalovaného tak postačí odkázat, se zdůrazněním jeho argumentace, že příslušná (zde britská) instituce je oprávněna žadateli o dávky v nezaměstnanosti, který odchází do jiného členského státu, povolit odjezd i před uplynutím jinak obecně stanovené minimální doby 4 týdnů, po kterou má být žadatel službě nezaměstnanosti příslušného členského státu k dispozici [čl. 64 odst. 1 písm. a) nařízení č. 883/2004]. Z ničeho přitom neplyne, že by se stěžovatelka vůbec pokusila požádat o povolení dřívějšího odjezdu z Velké Británie, či o související možnost požádat o export dávek do ČR.

[51] Ze shora uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[52] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. října 2020

pokračování

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu